

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 02 lutego 2026 r.
Znak sprawy: DNI.rn.058.1.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmiku RP

Dotyczy: zapytania nr 3025 Pana Posła Dominika Jaśkowca „w sprawie przekazania gminie Mogilany zespołu dworsko-parkowego położonego w Mogilanach, na działce nr 328 o pow. 3,59 ha”.

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na pytanie zadane przez Posła Dominika Jaśkowca uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Odnosząc się do pytania dotyczącego stanu sprawy, informuję, że obecnie, w wyniku analizy wniosku Gminy Mogilany o rozważenie możliwości wszczęcia z urzędu postępowania o stwierdzenie nieważności decyzji Wojewody Małopolskiego z 13 sierpnia 2015 r., znak: WS-III.7515.1.33.2011.KW oraz decyzji Wojewody Małopolskiego z 4 kwietnia 2016 r., WS-III.7515.1.33.2011.KW (wniosek został przekazany zawiadomieniem Wojewody Małopolskiego z 22 kwietnia 2025 r., znak: WS-III.7515.4.1.2025.IB, i uzupełniony pismem Gminy Mogilany z 29 maja 2025 r.), Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji Wojewody Małopolskiego z 13 sierpnia 2015 r., WS-III.7515.1.33.2011.KW (zawiadomienie z 17 lipca 2025 r., znak: DNI.rn.625.69.2025).

W trakcie analizy dokumentacji sprawy (przekazanej do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi przy piśmie Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie z 23 czerwca 2025 r., znak: OK-IV.1534.217.2025) ustalono, że obie wymienione decyzje Wojewody Małopolskiego zostały skierowane do osób zmarłych. W związku z tym w zawiadomieniu dotyczącym wszczęcia postępowania nieważnościowego Minister zwrócił się do znanych stron postępowania o wskazanie następców prawnych

po zmarłych osobach, które są uprawnione do uczestniczenia we wszczętym postępowaniu na prawach strony.

Informację o konieczności ustalenia następców prawnych po zmarłych stronach postępowania Minister zawarł również w piśmie z 23 września 2025 r., w którym informował o nowym terminie załatwienia sprawy.

Wobec braku odpowiedzi w tym zakresie zaistniała podstawa do zawieszenia wszczętego postępowania nieważnościowego, do czasu nadesłania sądowego postanowienia stwierdzającego nabycie spadku (lub notarialnego poświadczenia dziedziczenia) po zmarłych stronach postępowania.

Co istotne, Minister nie ma uprawnień do wystąpienia z wnioskiem o ustalenie następców prawnych po zmarłych osobach, a więc nie może ustalić kręgu spadkobierców w ramach prowadzonego postępowania i nie ma wpływu na szybkość przeprowadzenia odpowiedniej procedury w tym zakresie.

Należy w tym miejscu zaznaczyć, że postępowanie nieważnościowe jest postępowaniem nadzwyczajnym, w którym może dojść do wyeliminowania z obrotu prawnego określonej decyzji, lecz tylko pod warunkiem spełnienia jednej z przesłanek nieważnościowych, określonych w art. 156 § 1 KPA. Dlatego postępowanie tego rodzaju ma inny charakter niż postępowanie zwykłe. W ramach tego nadzwyczajnego trybu organ prowadzący postępowanie nie może (tak jak ma to miejsce w przypadku postępowania zwykłego) podejmować wszelkich czynności w sprawie, w tym uzupełniania materiału dowodowego. Postępowanie nieważnościowe sprowadza się wyłącznie do zbadania enumeratywnie wymienionych przesłanek nieważnościowych. Innymi słowy, otwarcie postępowania nieważnościowego nie jest kolejną instancją, tzn. nie prowadzi do ponowego, pełnego rozpoznania sprawy, z tego względu nie obejmuje ono pełnej merytorycznej sprawy, tak jak ma to miejsce przy postępowaniu zwykłym.

W kontekście poruszonych w zapytaniu kwestii związanych z procesem komunalizacji nieruchomości położonej w Mogilanach, uprzejmie informuję, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie jest właściwy w zakresie regulowania stanu prawnego nieruchomości w procesie komunalizacji. Tym samym, Minister nie ma uprawnień do podejmowania działań w tym zakresie.

Odnosząc się do wątku związanego z przepisami dekretu PKWN z 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej i ich stosowaniem, w pierwszej kolejności podkreślić należy, że celem decyzji wydawanych w ramach postępowania prowadzonego w oparciu o przepisy regulujące reformę rolną nie jest uporządkowanie stanu prawnego nieruchomości objętych takim postępowaniem, lecz wyłącznie stwierdzenie, czy przejęcie określonego majątku bądź jego części w 1944 roku nastąpiło w zgodzie z kryteriami prawnymi określonymi w dekrete rolnym. Decyzja kończąca postępowanie rewindykacyjne z zakresu reformy rolnej ma charakter deklaratoryjny, tzn. sama w sobie nie jest źródłem prawa własności, lecz stwierdza jedynie, że nieruchomości stanowiącej jej przedmiot podpadały lub niepodadały pod działanie przepisów dekretu.

Obowiązujące przepisy prawa nie dają podstaw do stwierdzania przez organy administracji państwowej, co może lub powinno się stać z nieruchomością objętą decyzją z zakresu reformy rolnej. Dlatego, w sytuacji, gdy uprawniona osoba uzyska pozytywną decyzję z zakresu reformy rolnej może podjąć działania zmierzające do odzyskania nieruchomości w naturze we właściwym trybie sądowym (o ile wciąż stanowi ona własność Skarbu Państwa) lub wypłaty odszkodowania za przejęcie nieruchomości niezgodnie z prawem (w ramach procesu cywilnego).

Istniejące przepisy prawa (dekret PKWN z 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej, rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z 1 marca 1945 r. w sprawie wykonania dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z 6 września 1944 r. o przeprowadzeniu reformy rolnej) powodują, że właściwi Wojewodowie oraz Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wciąż obowiązani są do rozpoznawania wniosków z zakresu reformy rolnej składanych przez uprawnione osoby. Natomiast rozwiązanie kwestii związanej ze zwrotami w naturze nieruchomości przejętych na rzecz Państwa w ramach reformy rolnej może nastąpić wyłącznie przez wprowadzenie odpowiednich rozwiązań prawnych, np. uniemożliwiających zwrot przejętych nieruchomości w naturze.

Podsumowując, zawiadomieniem z 17 lipca 2025 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi wszczął z urzędu postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji Wojewody Małopolskiego z 13 sierpnia 2015 r. Jednakże, z uwagi na konieczność ustalenia pełnego kręgu stron, postępowanie nie mogło zostać niezwłocznie zakończone. Zakończenie spraw dotyczących obu decyzji Wojewody Małopolskiego (z 13 sierpnia 2015 i 4 kwietnia 2016 r.) będzie mogło nastąpić po nadesłaniu do Ministra dokumentów potwierdzających

następstwo prawne po zmarłych uczestnikach postępowania. Kwestia odzyskiwania w naturze nieruchomości przejętych w ramach reformy rolnej, przez uprawnione do tego osoby, może być rozwiązana wyłącznie systemowo, przez zmianę prawa.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jacek Czerniak

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów